

ȘTEFAN DUMITRESCU

RAIUL PE PĂMÂNT

Îmi aduc aminte foarte bine senzațiile care se nășteau și trăiau înlăuntrul ființei mele de copil, care făceau marginile sufletului să se îndepărteze, asemenea unui balon care se umflă, și care se va întinde până la marginea orizontului, amenințând să se ridice în văzduh. Vai, simt pe retină, ca un praf nespus de dulce, fraged, cum e aerul dimineața când îți răcorește plămânii și când se ivește soarele roșu și imens pe zare, lumina care se lăsa peste dealurile și pădurile pe care le vedeam în depărtare. Parcă fulguia, parcă ieșea din pământ lumina aceea de culoarea mierii, care îmi înmuia ființa de copil.

Apoi sufletul mi se umplea de viersul fluierului care se auzea când mai tare, când mai slab, după cum îl întorcea vântul, și care nu știam de unde vine. Venea de jos, de pe Valea Drăganului, pe unde Podumb, băiatul cel mare al lui nea Dumitru Cojocar, păștea oile, venea din altă parte ? Nu știu. Auzeam viersul nespus de dulce, plin de o melancolie și de un dor care îmi topea inima. Apoi după un timp izbucnea cântecul doinit al unei tinere femei care muncea la viile ce acopereau dealurile asemenea unor covoare. Când dădeau zilele calde de primăvară cântau fetele mari și femeile tinere de ziceai că te afli pe altă lume. De unde veneau lumina, viersul, cântecele din frunză, glasurile doinite ale fetelor mari și ale femeilor ? Parcă veneau din cer și parcă veneau totodată de pe alt tărâm, și din alte vremuri...

Atunci, copilului care eram și care se găsea la Inuri, pe locul nostru, care semăna foarte bine cu un promontoriu, unde aveam noi cureaua de pământ, simțea o sfâșiere adâncă, dureroasă și dulce, care îi străbătea tot trupul lui de copil de cinci ani ! O simțeam pe mămica aplecată la rădăcina viei ca să copcească via, iar pe tatăl meu parcă îl văd cum întorcea aracul, să-l ascută cu barda, ca să-l înfigă din nou în pământ. Operația aceasta se numește arăcit. Viile se arăceau devreme primăvara, înainte ca să dea mugurele și lăstarul.

Apoi iar auzeam cântecul fluierului, cum se subția, adus de o pală ușoară de vânt. Cânta cineva din fluier pe Valea Drăganului, sau pe dealul Papei. În momentul acela se întâmpla ceva ciudat cu mine. Înlemneam, și aveam senzația că trupul îmi devine limpede, de parcă aș fi fost o statuie de sticlă, în timp ce fiori stranii nășteau în mine iluzia că plutesc. Dinspre via lui Nache venea cântecul din frunză, cine o fi cântat din frunză, care plutea prin văzduh ca o mână care venea să îmi ia sufletul în palmă... Timpul trecea greu, iar statuia de sticlă, prin care treceau fiori reci și dulci, privea hipnotizată pădurea din Papa, și luminișul în linia orizontului, pe unde se întindea Poiana. Cântau fetele mari, glasul lor avea o dulceața roșie, nespus de dulce, fermecată, care venea din altă lume, dintr-un tărâm al luminii de lună. Parcă vremurile, și anotimpurile, și lumile se amestecau... Era atât de frumos și de dulce văzduhul, priveliștea largă a Văii Drăganului, dealurile Papei și al Bungetului acoperite de păduri, încât aveam sentimentul că ne găsim în rai!

Dealurile acelea de pe care copilul privea peste valea largă a Drăganului, văzduhul, depărtările, pădurile, ascultând doinele din fluier și din caval, sau cântecul nesfârșit al ciocârlilor care umpleau văzduhul, și pe care ochii noștri nu puteau să le vadă, îmi vorbesc astăzi despre vremea antică, nespus de dulce, a lumii și a copilăriei mele !

Nu mai știu când anume, dar am auzit că Podumb, băiatul care cânta atât de frumos din fluier, a murit. Un timp, până când s-a încheiat colectivizarea, când li s-au luat oamenilor pământul, și viile au mai fost ale oamenilor, părinții noștri ieșeau în fiecare primăvară la muncile câmpului și la vii, iar raiul a continuat să înflorească și să rămână fericit pe dealurile noastre... Mult timp pe băiatul mai mare decât noi cu câțiva ani, care cânta atât de frumos din fluier, pe Podumb al lui nea

Dumitru Cojocaru, l-am simțeam în aer. Îi simțeam sufletul risipit în văzduhul dulce al primăverilor, și parcă-i vedeam chipul ca o fotografie în aer, deasupra pământului...

Pe vremea aceea, când pământul era al oamenilor, omul nu lăsa nelucrat nici măcar un petic de pământ de câțiva metri pătrați. Dacă nu era mai mare ca să pună vie, punea câțiva pomi, ca să nu stea pământul degeaba. Primăvara, la sfârșitul lunii aprilie, când dădea colțul ierbii, după ploile lungi de primăvară care spălaseră codrul, și când începea să se audă zumzetul albinei, înfloreau toți pomii așa, deodată. Ca și cum ar fi nins într-o noapte cu cantități uriașe de zăpadă din pământ. Atunci dealurile, care era pline cu livezi de pruni, de cireși, de nuci, de zarzări, de piersici se încărcau de nămeți nesfârșiți de alb. Și satul nostru, pentru că grădinile și curțile oamenilor, mai ales la șosea, erau pline de corcoduși, se acoperea deodată de munți de zăpada, ca și cum ar fi nins să îngroape multe zile.

Apoi, de acum eram mai mare, începusem să înțeleg ce se întâmplă, că oamenii erau obligați să se înscrie în colectiv, după ce s-a încheiat colectivizarea, și viile nu au mai fost ale oamenilor, livezile și viile au început să dispară. În numai câțiva ani, pe unde erau o dată livezi încărcate, acum creșteau mărăcinii. Viile au început să sece, ca și cum ar fi intrat în pământ. Ca și cum ar fi bătut un vânt și le-ar fi luat.

Eu am plecat la liceu. Peste câțiva ani am plecat la facultate. În nopțile când adormeam greu îmi veneau în minte dealurile noastre, acoperite cu vii monumentale, în care ciorchinii uriași atârnav ca niște ugere mari. Îmi aduceam aminte primăverile când părinții noștri, femeile și bărbații ieșeau primăvara la arăcit, la copcit, când începeau lucrările la vii. Îmi veneau în minte sunetele, care avea o nuanță aparte, răscolitoare, ale sapelelor bătute. Când oamenii începeau să bată sapele, văzduhul fiind plin de lumina dulce a soarelui, și sunetele acesta se auzeau în tot satul. Parcă te lua o senzație ciudată, un dor dulce, suferitor pe la baza pieptului, că îți venea să plângi...

Unde sunt, Doamne, vremurile acelea, când mi se părea că raiul s-a lăsat pe dealurile noastre, și că o să rămână pe dealurile acelea cât va fi lumea... Parcă văd și acum acele vii, și oamenii muncind la vii, și parcă aud cântecul din frunză al bărbaților, și cântecele dulci ale femeilor și ale fetelor mari, și viersul fluierului copilului, mai mare decât noi, căruia îi spuneam Podumb, se abate din nou înspre sufletul meu, adus de o pală de vânt...

Peste acele dealuri, acum pustii, cresc numai mărăcinii și buruienile. Nu se vede și nu se aude nici țipenie de om, de parcă toți oamenii au dispărut demult de pe lumea aceasta. De parcă s-ar fi întâmplat ceva straniu, o mare nenorocire în istorie și viața a dispărut de pe planetă.